

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
200701831 EO HI/TRR

Vår ref.:
07/105.SVA
2

Dato:
31.5.2007

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL STRAFEBESTEMMELSER OM FOLKEMORD, FORBRYTELSER MOT MENNESKEHETEN OG KRIGSFORBRYTELSER

Det vises til departementets brev av 3. april 2007 med vedlagt høringsnotat.

Generelt

Oslo statsadvokatembeter vil innledningsvis gi uttrykk for at det er et meget gjennomarbeidet og innsiktsfullt notat som departementet nå ber om høringsinstansenes synspunkter på. Spesielt er det positivt at departementet har tatt i betraktning avgjørelser fra Jugoslavia-domstolen og Rwanda-domstolen som har betydning for dette spesielle rettsområdet. Det er også positivt at departementet på enkelte punkter foreslår at norsk straffelovgivning skal gå noe lenger i kriminalisering enn hva som kreves i folkeretten.

Med bakgrunn i at notatet er meget gjennomarbeidet og de temaene som tas opp i notatet i stor utstrekning har vært gjenstand for høringer tidligere, har Oslo statsadvokatembeter forholdsvis få kommentarer.

§ 101 - folkemord

Departementet har valgt å benytte ordet "utrydde" i stedet for "ødelegge", som vel er den mest korrekte oversettelse av ordet "destroy", jf. Roma-vedtektenes artikkel 6. Oslo statsadvokatembeter slutter seg til departementets ordvalg og viser til de vurderingene som er gjort på side 61 i notatet. En handling som består i å "utrydde en nasjonal, etnisk rasemessig eller religiøs gruppe" kan imidlertid virke mer omfattende enn å "ødelegge" tilsvarende. Ved at ordene "helt eller delvis" tas med i lovteksten (jf. "in whole or in part" i artikkel 6) vil ordvalget i departementets forslag ikke innebære at det stilles strengere krav for at en slik handling skal rammes av den foreslåtte lovteksten enn hva som følger av Roma-vedtektene.

Oslo statsadvokatembeter ser videre positivt på at departementets lovforslag går lenger i kriminalisering enn Roma-vedtektene ved at det i forslaget til § 101 første ledd bokstav a) heter "dreper ett eller flere medlemmer av gruppen". Tilsvarende formulering, som gjør det klart at handling rettet mot bare én person i gruppen er tilstrekkelig, er også foreslått i de øvrige alternativene i paragrafen. Med kravet som følger i annet ledd om at handlingen bare kan straffes som folkemord når den inngår som et ledd i et tydelig mønster av lignende handlinger mot

folkegruppen, mener Oslo statsadvokatembeter at det må være riktig å foreta en slik utvidelse som departementet foreslår.

§ 102 – forbrytelser mot menneskeheten

Uttrykket "forbrytelser mot menneskeheten" er etter hvert blitt en godtatt norsk oversettelse av det engelske uttrykket "crimes against humanity". Oversettelsen foreslås inntatt i straffeloven. Oslo statsadvokatembeter vil påpeke at oversettelsen neppe er helt treffende idet ordet "menneskeheten" egentlig betyr jordens befolkning. Det man mener å ramme med denne forbrytelsestypen, er kriminelle handlinger som krenker de humanitære prinsipper; eller humaniteten. I svensk terminologi brukes uttrykket "brott mot mänskligheten", som trolig er en bedre oversettelse.

Vi kan ikke se at temaet er drøftet i notatet, og oppfordrer derfor departementet til å ha et bevisst forhold til ordvalget. Ett alternativ er å kalle forbrytelsestypen for "forbrytelser mot menneskeligheten" etter mønster fra svensk terminologi. Det er mye som kan tale for å videreføre den innarbeidede norske terminologien, men vi vil likevel peke på at ordvalget bør drøftes ettersom man nettopp ved en lovfesting har mulighet til å endre terminologien.

§ 103 – krigsforbrytelser

Oslo statsadvokatembeter registrerer med tilfredshet at departementet har fulgt forslagene fra Amnesty International Norge og Norges Røde Kors om at det skal straffes som krigsforbrytelse å utskrive eller verve barn under 18 år til nasjonale væpnede styrker eller bruke barn under 18 år til å delta aktivt i fiendtligheter. Roma-vedtektene artikkel 8 b pkt. xxxvi setter som kjent grensen for barnesoldater ved 15 år.

Til de øvrige paragrafer i forslaget har Oslo statsadvokatembeter ingen bemerkninger.

Morten Yggeseeth
førstestatsadvokat

Stein Vale
statsadvokat

Kopi: Riksadvokaten